

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 7Csp/43/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123344269
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Tomášová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2024:6123344269.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Tomášovou v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zast. Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, adresa pracoviska pobočky Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 47 234 679, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X. D. E.XX, XXX XX F., o zaplatenie sumy 6 534,32 eur s prísl., takto

rozhodol:

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 6 534,32 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 6 450,- eur od 19.05.2023 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobu vo zvyšnej časti z a m i e t a.

Žalobcovi voči žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 78 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou dňa XX.XX.XXXX domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovanej uložil povinnosť zaplatiť istinu vo výške 6 534,32 eur, úrok vo výške 830,03 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 6 534,32 eur od 19.05.2023 do zaplatenia a uložil jej povinnosť nahradiť trovy konania.

Podanie žaloby odôvodnil tým, že ako veriteľ uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom - spotrebiteľom dňa XX.XX.XXXX Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., ktoré obsahujú Sadzobník poplatkov. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie revolvingového úveru s výškou úverového rámca 6 450,- eur žalovanému, tento úver žalovaný čerpal prostredníctvom úverovej karty. Poukázal, že revolvingový úver je dlhodobý, opakovateľný a obnoviteľný úver, ktorý je dlžníkovi (žalovanému) poskytovaný k uspokojovaniu jeho priebežných finančných potrieb a umožňuje mu čerpať po odsúhlasení zo strany veriteľa peňažné prostriedky prostredníctvom úverovej karty do výšky nevyčerpaného zostatku úverového rámca a následne uhrádzať splátky v minimálne dohodnutej výške, pričom môže uhradiť aj celý čerpaný uver jedinou splátkou (v tomto odseku žalobca zhrnul hospodársku kauzu tzv. otvoreného zmluvného vzťahu). Žalovaný bol odo dňa účinnosti revolvingovej zmluvy v pravidelných mesačných výpisoch z úverového účtu, ktoré boli zasielané na adresu žalovaného v listinnej forme informovaný o výške mesačnej splátky, o výške úroku a poplatku, výške úverového rámca ako aj o celkovom zostatku na úverovom účte a jednotlivých transakciách na úverovom účte. Žalovaný sa zaviazal peňažné prostriedky vrátiť spolu s úrokom a poplatkom v pravidelných mesačných splátkach.

V ďalšom uviedol, že žalovaný sa dostal do omeškania s plnením zmluvných povinností, keď úver riadne a včas nesplácal. Napriek opakovaným upozorneniam dlžné splátky nedoplatil, a teda nedošlo k riadnemu a včasnému splácaniu úveru. Na základe tejto skutočnosti v zmysle Hlavy Obchodných podmienok s názvom Ukončenie zmluvy dňa XX.XX.XXXX pristúpil k zosplatneniu budúcich splátok úveru a vyzval žalovaného k splateniu celého zostatku úveru a dlžných splátok. Poskytol žalovanému lehotu 15 dní na splnenie povinností, žalovaný v lehote na plnenie dlžnú sumu neuhradil, a preto si okrem dlžnej sumy uplatňuje v žalobe aj zákonné úroky z omeškania. Sadzba úroku z omeškania, ktorú si žalobca uplatňuje vo výške 8.75 % ročne bola stanovená nasledovne: základná úroková sadzba ECB platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t.j. ku dňu 19.05.2023 navýšená o 5 percentuálnych bodov. Pred podaním žaloby vyzval listom zo XX.XX.XXXX žalovaného k zaplateniu aktuálne dlžnej sumy s upozornením, že ak v stanovenej lehote dlžnú sumu neuhradí, bude vo veci podaná žaloba, a teda žalovaný bol vyzvaný na úhradu dlhu v posledných troch mesiacoch pred podaním tohto návrhu.

Poukázal že prostredníctvom úverovej karty čerpal žalovaný poskytnutý revolvingový úver spolu vo výške 6 450,- eur a uhradil čiastku 0 eur. Žalovaná suma 7 364,35 eur pozostáva zo súčtu: istina vo výške 6 450,- eur, táto suma predstavuje istinu 2.-5. splátky, úrok vo výške 820,49 eur, úrok za hotovostné transakcie vo výške 5, 15 eur, úrok za poisťné vo výške 4,39 eur, poisťenie CPI vo výške 84,- eur.

2. Žalovaná sa vo veci nevyjadрила.

3. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami a to Zmluvou o úvere, výzvou na zaplatenie zo dňa XX.XX.XXXX, XX.XX.XXXX, predžalobnou výzvou, výpisom čerpania a splátok žalovanej, písomnými vyjadreniami žalobcu žalobnou a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou bola dňa XX.XX.XXXX uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere – revolvingový úver. Č. XXXXXXXXXXXX. Výška úverového rámca bola 6 400,- eur. Úroková sadzba bola dohodnutá v zmluve vo výške 29,90 % ročne, RPMN 34,36 %. Výška mesačnej splátky bola 2,943 % z výšky úverového rámca, na začiatku vo výške 188,35 eur a splatná bola k 20. dňu v mesiaci. Celková suma k zaplateniu bola uvedená vo výške 7 436,53 eur.

Medzi stranami sporu bol dojednaný aj balíček poisťenia úveru MAXIM +. Predmetom poisťenia bolo poisťenie pre prípad pracovnej neschopnosti, straty príjmu, dlhodobého ošetrovania člena rodiny, hospitalizácie, invalidity 50 % alebo úmrtia. Výška poisťného bola 8,390 % z minimálnej splátky úveru.

Ohľadom majetkových a osobných pomerov žalovanej boli v zmluve uvedené nasledovné údaje: slobodná, zamestnaná v trvalom pracovnom pomere u zamestnávateľa U Medveďa, a.s. a výška čistého hlavného príjmu 534,- eur.

5. Z výpisu čerpania splátok a úhrad žalovanej vyplýva, že dňa XX.XX.XXXX jej boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 6 400,- eur a dňa XX.XX.XXXX vo výške 50,- eur. Žalovaná v prospech žalobcu neuhradila žiadne finančné prostriedky.

6. Výzvou na zaplatenie zo dňa XX.XX.XXXX žalobca vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 567,99 eur a to do 15 dní od jej doručenia.

7. Žalobca výzvou k splateniu celého úveru zo dňa XX.XX.XXXX vyzval žalovanú k splateniu celého úveru a to k zaplateniu sumy 7 412,35 eur do 15 dní od doručenia výzvy.

8. Predžalobnou výzvou zo dňa XX.XX.XXXX žalobca vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 7 415,86 eur a to v lehote 7 dní od doručenia výzvy.

9. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa XX.XX.XXXX uviedol, že pri skúmaní bonity žalovanej vychádzal z nasledovných skutočností: interný dokument o posúdení bonity, správa zo Sociálnej poisťovne, úverová správa z registra dlžníkov, výpis z bankového účtu žalovanej. Zobral do úvahy, že uvedený revolvingový úver je dlhodobý, opakovateľný a obnoviteľný úver, ktorý je dlžníkovi poskytovaný k uspokojovaniu jeho priebežných finančných potrieb a umožňuje mu čerpať po odsúhlasení zo strany veriteľa peňažné prostriedky prostredníctvom úverovej karty do výšky nevyčerpaného zostatku

úverového rámca a následne uhrádzať splátky v minimálne dohodnutej výške, pričom môže uhradiť aj celý čerpaný úver jedinou splátkou.

Pri posúdení bonity žalovanej z predloženého dokladu Posúdenie schopnosti splácať spotrebiteľský úver vyplýva, že žalobca bral v úvahu nasledovné skutočnosti ohľadom žalovanej: slobodná, vlastné bývanie, počet detí 0, zamestnanec, výška príjmu 534,- eur, životné minimum 234,42 eur, výška splátky 188,35 eur.

Z úverovej správy z registra dlžníkov vyplýva, že žalovaná nemala žiadny existujúci úver. Odmietnutých bolo 22 žiadostí o splátkový úver (posledná zo dňa XX.XX.XXXX), 3 žiadosti o nesplátkový úver a 9 žiadostí o vydanie kreditnej karty (posledná XX.XX.XXXX).

Z predloženého výpisu z účtu žalovanej vedeného v Slovenskej sporiteľni, a.s. vyplýva, že na účte vedenom na meno žalovanej ku dňu XX.XX.XXXX boli finančné prostriedky vo výške -5,57 eur.

10. Podľa § 261 ods. 6 písm. c) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „Obchodný zákonník“), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

11. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. g) Zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

Podľa § 7 ods. 1 citovaného Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 7 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

Podľa § 7 ods. 16 Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretné a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a

b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

Podľa § 7 ods. 16 Zákona o spotrebiteľských úveroch, vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa § 7 ods. 20 Zákona o spotrebiteľských úveroch, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

a) čistý príjem spotrebiteľa,
b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,
c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

Podľa § 9 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,
b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,
d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
l) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

- m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- p) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- q) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- r) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- s) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- t) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- u) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- v) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

12. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

13. Podľa § 52 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Podľa § 559 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 788 Občianskeho zákonníka, poisťnou zmluvou sa poisťiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poisťiteľom poisťnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poisťné.

Podľa § 796 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ten, kto s poisťiteľom uzavrel poisťnú zmluvu, je povinný platiť poisťné, a to za dohodnuté poisťné obdobia (bežné poisťné); možno tiež dohodnúť, že poisťné bude zaplatené naraz za celú dobu, na ktorú bolo poisťenie dojednané (jednorazové poisťné).

Podľa § 799 ods. 1 Občianskeho zákonníka, poistený je povinný zachovávať povinnosti, ktoré boli dohodnuté alebo ktoré sú v tomto zákone alebo v poisťných podmienkach ustanovené.

14. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného v čase vzniku omeškania žalovanej so splatením peňažného dlhu, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

15. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzavretá zmluva o úvere a poisťná zmluva, pričom tieto zmluvy sú zároveň zmluvami spotrebiteľskými. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

16. Súd na základe vykonaného dokazovania tak mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorá je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovanej boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 6 450,- eur a v prospech žalobcu žalovaná titulom splatenia úveru nevykonala žiadnu úhradu. Medzi stranami konania bola platne uzatvorená aj poisťná zmluva a žalovaná v prospech žalobcu neuhradila poisťné v celkovej výške 84,32 eur.

17. Uzatvorená zmluva o úvere je zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch; uzavretá úverová zmluva nie je vylúčená z pôsobnosti

citovaného zákona (§1 ods. 2 zákona). Právny predchodca žalobcu bol právnickou osobou, ktorá v rámci predmetu svojho podnikania poskytovala spotrebiteľské úvery a žalovaná je spotrebiteľom, keďže je fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Nakoľko zmluva uzavretá medzi stranami sporu má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 a § 2 písm. d) zák. č. 129/2010 Z.z., musí obsahovať náležitosti ustanovené zákonom pre takéto zmluvy podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z.

18. V ďalšom súd v konaní skúmal, či pôvodný veriteľ pred poskytnutím úveru žalovanej skúmal jej bonitu s odbornou starostlivosťou v zmysle § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

Súdu žalobca predložil svoje vyjadrenie a tiež doklady, z ktorých pred uzatvorením zmluvy posudzoval schopnosť žalovanej úver splácať mal za preukázané, že žalovaná je slobodná, má vlastné bývanie, počet detí 0, je zamestnána a výška jej príjmu je 534,- eur. Ďalej ohľadom výdavkov vychádzal iba zo sumy životného minima vo výške 234,42 eur.

Z úverovej správy z registra dlžníkov tiež vyplýva, že v čase pred uzatvorením zmluvy žalovaná nemala žiadny existujúci úver. Odmietnutých bolo 22 žiadostí o splátkový úver (posledná zo dňa XX.XX.XXXX), 3 žiadosti o nesplátkový úver a 9 žiadostí o vydanie kreditnej karty (posledná XX.XX.XXXX). Na účte vedenom na meno žalovanej v peňažnom ústave ku dňu XX.XX.XXXX boli finančné prostriedky vo výške -5,57 eur.

Žalobca v priebehu konania nepredložil žiadny doklad o tom, aby skúmal u žalovanej náklady na zabezpečenie jej základných životných potrieb.

19. Súd poukazuje rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-679/18 vyplýva, že Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvolať dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe. Obdobný názor je vyjadrený aj v rozhodnutiach Súdneho dvora vo veciach sp.zn. C-565/12 z 27.03.2014, C-449/13 zo dňa 18.12.2014.

20. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať.

Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii.

Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa

potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.

Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (tj. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektoorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

21. Podľa rozsudku KS v Prešove sp. zn. 20Co/72/2017 - V súvislosti so zisťovaním bonity spotrebiteľa odvolací súd poukazuje na doplňujúci návrh, ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 129/2010 Z.Z. v ktorom sa okrem iného uvádza: „Zámer finančného sprostredkovateľa je často presvedčiť nebonitného klienta, ktorý má problémy s kontrolou vlastných finančných tokov a hospodárením, aby pristúpil na úver, u ktorého je v mnohých prípadoch zjavné, že ho spotrebiteľ nebude vedieť splácať. Finančný sprostredkovateľ je motivovaný zanedbať povinnosť skúmania spotrebiteľovej schopnosti splácať úver vidinou peňažnej prémie za sprostredkovanie a subjekt poskytujúci úver si je vedomý, že v prípade neschopnosti splácať majetok môže siahnuť za pomoci štátneho donútenia na majetkové hodnoty dlžníka, napríklad obydlie. Prípadný argument zo strany veriteľa, že exekúcia majetku u nebonitných klientom je prirodzeným následkom nedodržania povinnosti splácať úver neobstojí. Je tak z dôvodu, že v prípade hrubého porušenia povinnosti skúmať spotrebiteľovu schopnosť splácať úver veriteľom z dôvodu vidiny majetkových hodnôt spotrebiteľa vstupuje veriteľ do zmluvného vzťahu v zlej viere (malé fide), keďže si je dopredu vedomý toho, že spotrebiteľ pri svojej úrovni bonity s veľkou pravdepodobnosťou nebude môcť splácať úver. Veriteľ si je teda vedomý faktu, že hlavnou časťou zmluvného plnenia, ktorú od spotrebiteľa obdrží nebudú splátky úveru, ale poplatky za omeškanie platieb a uspokojenie z majetkových hodnôt spotrebiteľa v dôsledku spotrebiteľovej platobnej neschopnosti. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať. Keďže žalobca súdu žiadne doklady o skúmaní bonity žalovaného nepredložil, je zjavné, že vyššie uvedeným spôsobom zodpovedajúcim odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity dlžníka žalobca nepostupoval (nezaujímali ho skutočné výdavky žalovaného a ich preukázanie a to, či po ich úhrade má dostatočnú finančnú rezervu na splácanie úveru a nevykonal ani lustráciu v prístupných registroch). V zmluve sa síce uvádza, že žalovaný má príjem 380,00 € a výdavky 0,00 € ale tieto údaje neboli doložené žiadnymi dokladmi.“

22. Krajský súd v Prešove vo svojom rozhodnutí sp. zn. 12Co/136/2019 zo dňa 28.05.2020 uviedol: „ Žalobca v konaní na súde prvej inštancie ako aj v podanom odvolaní poukázal na to, že pri skúmaní bonity vychádzal jednak zo Žiadosti o poskytnutie spotrebného úveru, reportu J. poisťovne a z B. reportu, avšak z týchto listín žalobca nemohol úplne zistiť finančnú situáciu na strane žalovaných. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uvádza, že z uvedených listín a registrov nemohol žalobca ako veriteľ zistiť celkovú finančnú situáciu žalovaných, teda takýto postup žalobcu nemožno považovať za skúmanie bonity. Odvolací súd uvádza, že v prípade, ak by aj uvedené konanie žalobcu považoval za skúmanie bonity žalovaných, toto konanie by nebolo možné považovať za náležité skúmanie bonity s odbornou starostlivosťou, pretože bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty a okolnosti na strane žalovaných, ako napr. ich celkovú zadlženosť, počet vyživovacích povinností, mesačné výdavky, výdavky na zabezpečovanie ubytovania, stravy, atď., teda žalobca si nemohol utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaných potrebnej pre posúdenie ich schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Z uvedeného teda možno konštatovať správny záver súdu prvej inštancie o nesplnení si povinnosti žalobcom o nepreukázaní odbornej starostlivosti posúdenia schopnosti žalovaných splácať úver. Odvolací súd záverom poukazuje na to, že pre posúdenie splnenia povinnosti ustanovenej v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa.“

23. V tomto smere možno poukázať aj na rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 23CoCsp/26/2020, ktorý hovorí o tom že cieľom ust. § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11. ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch je predovšetkým dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Zároveň v predmetnom rozhodnutí uvádza, že dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru.

24. Krajský súd v Prešove c rozsudku sp. zn. 6CoCsp/5/2023 zo dňa 15.06.2023 uviedol: „ Zo spisu vyplýva, že žalobca v priebehu prvoinštančného konania predložil (i) printscreen obrazoviek z úverového registra zo dňa XX.XX.XXXX s (ii) printscreen dopytu do Sociálnej poisťovne zo dňa XX.XX.XXXX. Odvolací súd poukazuje na to, že síce z predložených printscreenov výpisu z úverového registra a Sociálnej poisťovne vyplýva, že tento dopyt bol uskutočnený v deň poskytnutia úveru, teda jeho právny predchodca skúmal záväzky žalovanej voči iným bankovým subjektom, ako aj príjem žalovanej, avšak žalobca nepreukázal kedy a či vôbec zisťoval aj ďalšie bežné výdavky žalovanej, napr. na domácnosť, stravu, atď. Žalobca tak nepreukázal, či jeho právny predchodca skúmal celkovú finančnú situáciu na strane žalovanej pred poskytnutím spotrebiteľského úveru alebo až po jej uzatvorení, preto nebolo možné prisvedčiť tvrdeniu žalobcu o dostatočnom skúmaní bonity jeho právnym predchodcom, keďže v tomto smere žalobca neuniesol dôkazné bremeno tak, ako to už uviedol súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení. Odvolaciemu súdu v tomto smere vyplýva, že žalobca, resp. jeho právny predchodca v prípade ďalších nákladov a záväzkov žalovanej vychádzal len z jej tvrdení, ktoré uviedla v žiadosti o poskytnutie úveru. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, a teda, že právny predchodca žalobcu neskúmal všetky aspekty a okolnosti na strane žalovanej, teda možno konštatovať, že z tvrdení žalobcu nevyplýva ani to, či si jeho právny predchodca utvoril reálny obraz o majetkovej situácii žalovanej potrebnej pre posúdenie jej schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Žalobca síce poukazoval na rodinnú situáciu a počet vyživovacích povinností žalovanej, avšak v prípade týchto informácií vychádzal len z vyjadrení žalovanej, bez toho, aby tieto mal preukázané. Rovnako ani v prípade výdavkov žalovanej nevyplýva, aby došlo k ich dostatočnému skúmaniu, pretože boli tieto vôbec uvedené a ani zisťované neboli a rovnako vôbec neboli zisťované ani bytové a rodinné pomery žalovanej, teda či táto býva sama alebo spolu s inými osobami, aké sú jej mesačné výdavky na stravu, atď. Z uvedených dôvodov teda možno konštatovať správny záver súdu prvej inštancie o nesplnení si povinnosti žalobcom, resp. jeho právnym predchodcom o nepreukázaní odbornej starostlivosti posúdenia schopnosti žalovanej splácať úver. Odvolací súd záverom poukazuje na to, že pre posúdenie splnenia povinnosti ustanovenej v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca, resp. jeho právny predchodca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa.“

25. V rozhodnutí sp. zn. 1CoCsp/12/2023 zo dňa 13.06.2023 Krajský súd v Prešove uviedol: „Žalobca bol súdom prvej inštancie vyzvaný na preukázanie splnenia povinností veriteľa v súvislosti so zisťovaním bonity žalovaného s poukazom na ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Na uvedenú výzvu reagoval žalobca podaním zo dňa X.XX.XXXX, v ktorom uviedol, že veriteľ je pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver povinný brať do úvahy dobu, na ktorú sa úver poskytuje, príjem spotrebiteľa a údaje o existujúcich záväzkoch získané z jedného alebo viacerých registrov. Existujúce záväzky spotrebiteľa veriteľ v danom prípade overil dopytom do úverového registra, z ktorého bolo zistené, že spotrebiteľ mal v čase podania žiadosti o úver splátkový úver so zostatkom 6.870,- eur s mesačnou splátkou 127,65 eur a Kreditnú kartu s úverovým rámcom vo výške 300,- eur s mesačnou splátkou 15,- eur. Žalovaný deklaroval čistý príjem vo výške 410,- eur, ktorý bol overený dopytom do Sociálnej poisťovne a pri posudzovaní žiadosti o úver bola v rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb braná do úvahy paušálna suma 198,- eur. Výpočet disponibilného zostatku z príjmu bol realizovaný: 410,- eur (príjem) – 127,65 eur (existujúce záväzky) – 198,- eur (paušálna suma výdavkov) = 84,35 eur (disponibilný zostatok). Disponibilný zostatok podľa žalobcu je vyšší ako splátka schvaľovaného úveru.

Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že veriteľ v danej veci hrubo porušil svoje povinnosti pri overovaní bonity žalovaného ako spotrebiteľa v zmysle § 7 ods. 1, v spojení s § 11 ods. 2 veta druhá zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno, že by jeho právny predchodca zisťoval a vyhodnotil

dostatočným spôsobom príjem žalovaného pred uzavretím Zmluvy o úvere. Žalobca podobne neuniesol dôkazné bremeno pokiaľ ide o skúmanie výdavkov žalovaného pred uzavretím tejto zmluvy. Žalobcom predložený dopyt do úverového registra sa týkal len úverovej zaťažnosti žalovaného vo vzťahu k právnomu predchodcovi žalobcu Slovenskej sporiteľni, a.s. Navyše skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov nie je ani dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz, môže sa jednať aj o pôžičky súkromné. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou, či počtom vyživovacích povinností dlžníka. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver.“

26. Krajský súd v Prešove v rozsudku sp. zn. 3CoCsp/5/2023 zo dňa 01.06.2023 uviedol: „Odvolací súd sa taktiež stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, ani pokiaľ ide o skúmanie výdavkov žalovanej pred uzavretím zmluvy o úvere. Tvrdenie žalobcu o mesačných výdavkoch žalovanej vo výške 400 eur neboli ničím podložené. Pri získavaní relevantných informácií pritom veriteľ musí vychádzať nielen z informácií dodaných spotrebiteľom (ktoré majú byť aj preukázané relevantnými listinami), ale aj z informácií, ktoré veriteľ získava z iných dostupných zdrojov tak, aby získal objektívny obraz o finančnej situácii spotrebiteľa. Právny predchodca žalobcu nezískal hodnoverné informácie o výdavkoch žalovanej na živobytie, ubytovanie, stravu, náklady na energie a pod. Pokiaľ teda veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver.“

27. Krajský súd v Prešove v rozsudku sp. zn. 22CoCsp/16/2023 zo dňa 19.12.2023 uviedol: „Pri skúmaní výdavkov musí veriteľ vykonať audit domáceho rozpočtu dlžníka, aby splnil povinnosť odbornej starostlivosti. Žalobca tvrdil, že právny predchodca pri posudzovaní výdavkov žalovanej vychádzal zo sumy životného minima v čase posudzovania žiadosti vo výške 210,20 eura. Z dôkazov predložených žalobcom však nevyplýva, že by právny predchodca žalobcu zisťoval priemerné mesačné výdavky žalovanej na živobytie (SIPO, strava, doprava do práce, lieky, telekomunikačné služby a pod.). Uvedené svedčí o ignorovaní zákonnej povinnosti dodávateľa úverových produktov na finančnom trhu. Z ust. § 7 ods. 27 veta posledná ZoSÚ plynie, že náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa, nie sa tejto zákonnej povinnosti zbaviť odkazom na životné minimum, nakoľko to nie je ratio zákona a tento postup nezohľadňuje individuálnosť životnej situácie toho-ktorého spotrebiteľa a jeho rodiny.

Tento postup dodávateľa na úverovom trhu, ktorý používa paušálny údaj v podobe sumy životného minima, nakoniec neplynie ani z opatrenia NBS z 14.11.2017. Z ust. §2 ods.5 plynie cit. „Výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely odseku 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. Celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety zvýšená o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu.“ Z uvedeného nepochybne neplynie záver ani usmernenie pre dodávateľov na úverovom trhu, že výdavky (resp. výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb) spotrebiteľa sa bez ďalšieho majú rovnať sume životného minima.“

V tomto smere súd tiež poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2CoCsp/20/2020 zo dňa 23.09.2020, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 53CoCsp/30/2021 zo dňa 23.09.2021.

28. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca v konaní hodnoverné nepreukázal, že žalovaná v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere spĺňala maximálny zákonný limit ukazovateľa schopnosti splácať spotrebiteľský úver v zmysle

§ 7 ods. 21 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca nepreukázal, aby akýmkoľvek spôsobom skúmal výšku výdavkov žalovanej potrebných na zabezpečenie jej základných životných potrieb a vplyv týchto výdavkov na posúdenie jej spôsobilosti splácať úver. Pravidelné ani bežné každodenné výdavky žalovanej nijak nezisťoval, vychádzal iba z paušálnej sumy 234,42 eur na mesiac. Pokiaľ ide o údaje z úverového registra, u žalovanej bola 22 krát zamietnutá žiadosť o poskytnutie splátkového úveru, 3 krát žiadosť o poskytnutie nesplátkového úveru, 9 krát žiadosť o vydanie kreditnej karty, čo u žalobcu muselo rozhodne vzbudiť isté podozrenie o nespôsobilosti žalovanej splácať požadovaný úver aj v tejto veci.

Žalobca skúmal iba príjem žalovanej a jej úverové zaťaženie. Vôbec neskúmal výdavky žalovanej, a to náklady na bývanie, dopravu alebo domácnosť. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pokiaľ teda veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Výdavky spotrebiteľa nepredstavujú iba splátky úverov. Žalobca teda nepreukázal, aby skúmal výdavky žalovanej, keďže z predložených listinných dôkazov takéto zisťovanie nevyplýva.

Bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov, ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti a ako vyplýva z okolností prejednávanej veci, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné. Postup právneho predchodcu žalobcu bol v tejto súvislosti iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Právny predchodca žalobcu vôbec nezisťoval výdavky žalovaného, napriek tomu poskytol žiadaný úver. Nezaujímal sa, aké má žalovaná výdavky na živobytie, a či teda jej zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru

Žalobca v zmysle ust. § 11 ods. 2 v spojení s ust. § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch pred poskytnutím úveru neposúdil ako veriteľ so zákonom vyžadovanou odbornou starostlivosťou bonitu klienta prostredníctvom preukázania príjmov, výdavkov a rodinného stavu, a teda pri uzatvorení zmluvy konal bez dostatočných a pravdivých údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa, čo je potrebné považovať za hrubé porušenie povinnosti posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť klienta splácať poskytnutý úver. Z tohto dôvodu bolo potrebné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov.

29. Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého spotrebiteľského úveru žalovanej, tak ako to súd vyššie konštatoval, žalovaná bola tak na istine úveru povinná zaplatiť sumu 6 450,- eur, teda sumu, ktorá jej bola zo strany veriteľa reálne poskytnutá a titulom poistenia sumu 84,32 eur, teda celkovo sumu 6 534,32 eur. V tejto časti súd žalobu považoval za dôvodnú a preto jej vyhovel.

Nakoľko sa žalovaná dostala do omeškania s plnením peňažného záväzku, súd ju zaviazal zaplatiť žalobcovi aj úrok z omeškania v zákonnej výške 8,75 eur odo dňa 19.05.2023, t.j. po uplynutí 15-dňovej lehoty na plnenie po vyhlásení splatnosti celého úveru, zo sumy 6 450,- eur a to až do jej zaplatenia.

30. Vo zvyšnej časti vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd žalobu považoval za nedôvodnú a preto ju zamietol.

31. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danom prípade súd žalobe vyhovel čo do uplatneného nároku žalobcu na zaplatenie sumy 6 534,32 eur s prísl. a vo zvyšnej časti žalobu o zaplatenie sumy 830,03 eur s prísl. zamietol. V konaní tak žalobca mal úspech v rozsahu 89 % a žalovaná v rozsahu 11 %. Súd preto žalobcovi priznal nárok na pomernú náhradu trov konania v rozsahu 78 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.